

Sociale Innovatie bij NS

Roel Berghuis, Wyb Kusters en Kees Blokland
Minisymposium Sociale Innovatie, Rotterdam, 9 april 2008

Inhoud

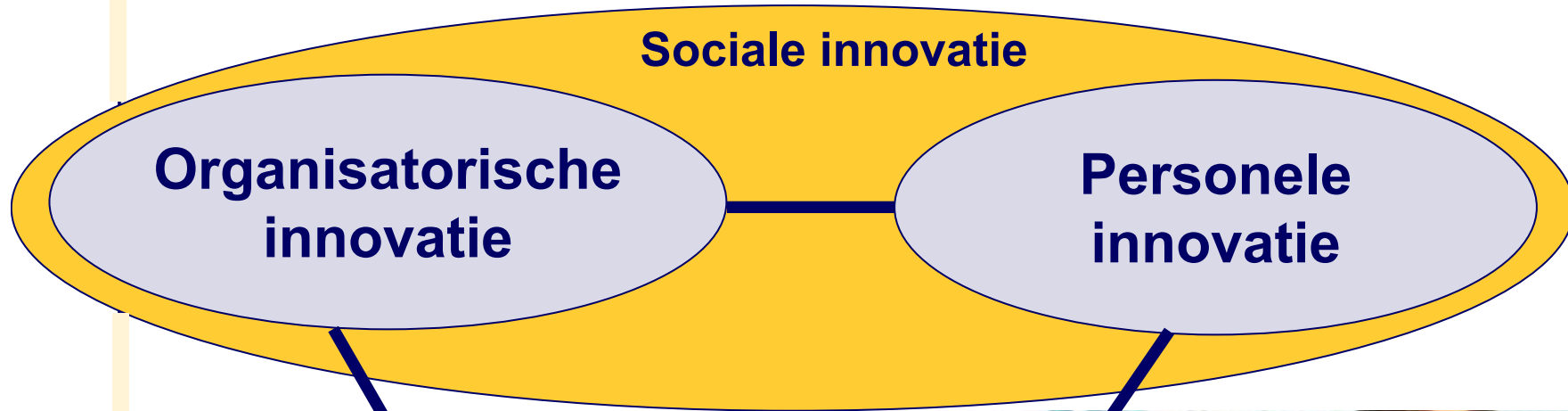
- **Sociale Innovatie bij NS**

- **Business Case**

- **Overwegingen**

De achtergrond

Onze definitie

**'Vernieuwen in het functioneren
van (groepen) medewerkers met het oog op
optimale bedrijfsprestaties
en een
prettig werkklimaat gericht
op duurzame inzetbaarheid, ontwikkeling
en verantwoordelijkheid'**

*Bron: HRM 2007
Aukje Nauta en Kees Blokland*

Ons uitgangspunt

Investeren in mensen...

‘Het bedrijf NS wil er samen met haar medewerkers voor zorgdragen dat zij met veel plezier, gemotiveerd, gezond en inzetbaar zijn en blijven in het huidige en toekomstige arbeidsproces’

...loont!

Onze ratio

Vier aspecten...

Duurzame inzet

**Arbeidsomgeving, vermijden
verzuim, flexibilisering en
verlenging arbeidsrelatie**

Ontwikkeling

**Talentontwikkeling, vitaliteit,
loopbaanontwikkeling**

Verantwoordelijkheid

**Leiderschap, besturing,
organisatieontwerp,
organisatieontwikkeling**

*Integratie kennis
en praktijk*

**Ervaringen, competenties,
praktijk, wetenschap**

Werkklimaat

**SOCIALE
INNOVATIE**

Bedrijfsprestaties

...uitgewerkt in de CAO!

Inzet	<ul style="list-style-type: none"> • Werk en inzetbaarheid • Werktijd • Arbeids- en rusttijd • Pauze rijdend personeel • Compensatie onregelmatig werken • Compensatie werken op feestdagen • Gezondheid • Veiligheid • Diversiteit	2008 2010
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Loopbaanontwikkeling • Mobiliteitscentrum • Creativiteitsstages	
Verantwoordelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> • Leiderschap • Individueel roosteren	
Integratie kennis en praktijk	<ul style="list-style-type: none"> • Erkenning verworven competenties • Experimenten en projecten • Ondersteuning NSCI	

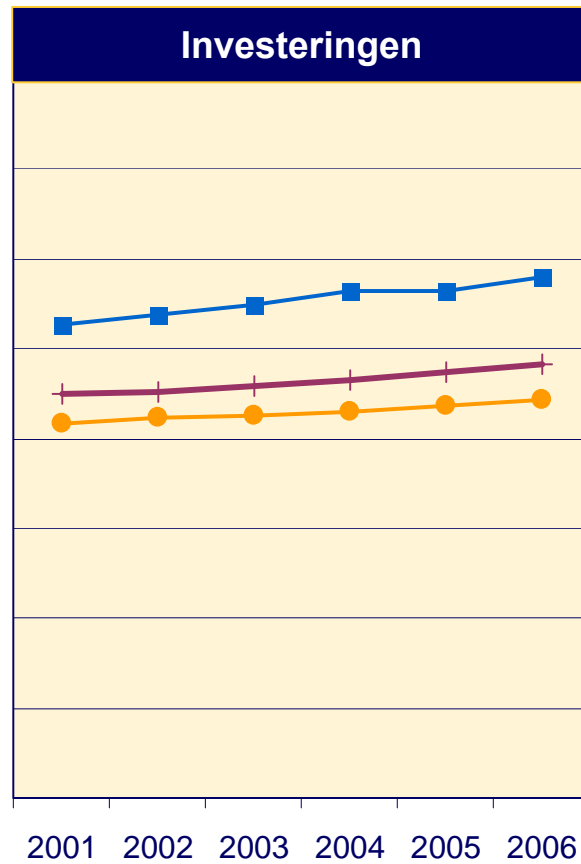
Werkklimaat

**SOCIALE
INNOVATIE**

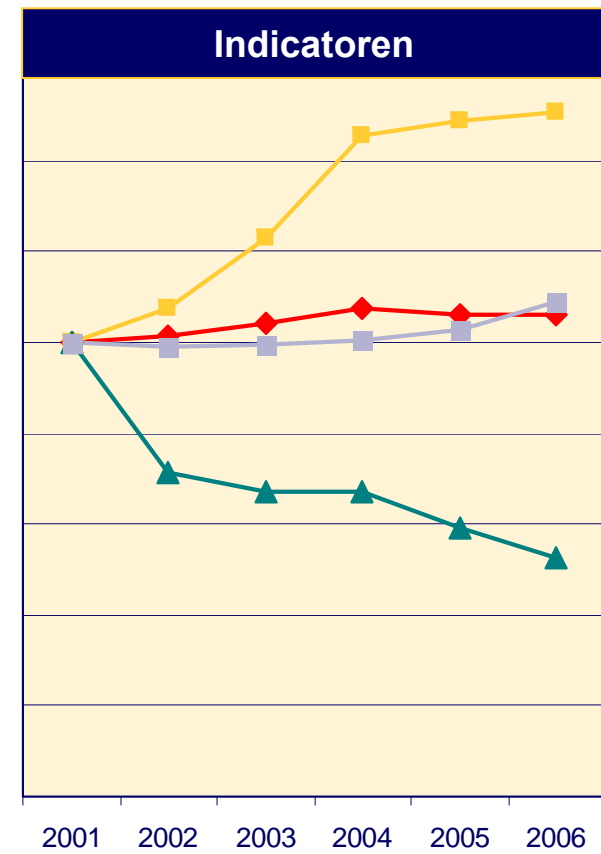
Bedrijfsprestaties

Business case sociale innovatie NS

Ontwikkeling 2001 - 2006

- ◆ Punctualiteit
- Algemeen klantoordeel
- ▲ Daling ziekteverzuim
- Effectieve rijtijd
- CAO-loonstijging
- Opleidingsinvesteringen
- + Investerings gezondheidsbeleid

Herstel van vertrouwen

Verlenging werktijd: keuze 36 naar 40 uur

Prognose 2008 - 2010

Baten		Investerings		Kwalitatieve baten	
Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker
+ 270 fte	1,25 x uurloon	1,25 x uurloon	extra werktijd	capaciteit	lucht in rooster

Indicatoren

Medewerkerstevredenheid +

Inzet en Productiviteit +

Bedrijfsprestaties +

Klanttevredenheid +

Vrijwillig

Keuze

Ziektepreventie en leefstijl

Prognose 2008 - 2010

Baten		Investerings		Kwalitatieve baten	
Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker
- 0,5% ziekteverzuim	staffel premie	M € 3 *	<ul style="list-style-type: none"> • inspanning • discipline 	<ul style="list-style-type: none"> • vitaliteit • productiviteit • duurzame inzet • waardering 	<ul style="list-style-type: none"> • gezondheid • vitaliteit • levensduur
M € 6,68					

Bepalende factoren gezondheid		
	Kosten	Invloed
Biologische factoren	27%	7%
Milieu	18%	2%
Leefstijl	43%	1%
Gezondheidsbeleid	12%	90%

* NS Gezondheidsbeleid:

- Diverse preventieve impulsen
- Curatieve zorg

Opleiding en loopbaanontwikkeling

Prognose 2008 - 2010

Baten		Investerings		Kwalitatieve baten	
Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker
<ul style="list-style-type: none"> • stel > arbeidsduur 1% • ca. 243 mensjaren • M € 13,3 	<ul style="list-style-type: none"> • gemid. 5% extra salarisverbetering gedurende loopbaan 	<ul style="list-style-type: none"> • opleidingskosten van 2% -> 3% M € 7,5 • L-centrum M € 2 	<ul style="list-style-type: none"> • inspanning • tijd • keuzes 	<ul style="list-style-type: none"> • toename pijplijn eigen talent • optimalisering functieduur tot gemid. 7 jaar • toename flexibele inzet • < sociale afvloeiingslasten 	<ul style="list-style-type: none"> • ontplooiing • tevredenheid • werkzekerheid (intern/extern) • variatie (van functies naar rollen)

Indicatoren	Opleidingskosten	
	Uitvoerings organisaties	Kennis intensieve organisaties
Gemiddelde duur in functie 7 jaar +		
Opleidingskosten 2% +1%		
Flexibilisering inzet ++		
Arbeidsproductiviteit +		
	2 á 3 %	5 á 6 %
	NS 	

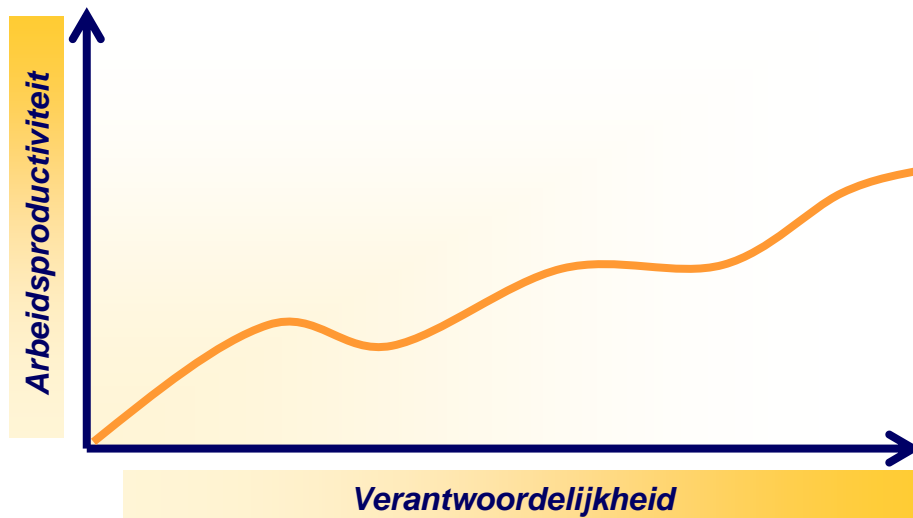
Verantwoordelijkheid geven en nemen

Prognose 2008 - 2010

Bedrijf	
baten	investeringen
<ul style="list-style-type: none"> • kennis 'werkvloer' benut • > werkprocessen • > arbeidsproductiviteit, • < uitstroom • < opleidingskosten • < werving en selectie, 10% = M € 1,2 • < reorganisatiekosten, 10% = M € 1,8 	<ul style="list-style-type: none"> • management development • 80% - 20% • vertrouwen en ruimte geven • extra begeleiding
Bedrijfsprestaties	

- Regels → vertrouwen
- Doorleven van verantwoordelijkheid geven en bewust onbekwaam
- Breedte repertoire
- Forse ontwikkelingsimpuls
- Binnen-buiten; 80%-20%

Medewerker	
baten	investeringen
<ul style="list-style-type: none"> • meer invloed op eigen werk • regelruimte • gevoel van serieus worden genomen • management support 	<ul style="list-style-type: none"> • doorbreken routine • verantwoordelijkheid nemen • nieuwe vergezichten ontdekken, inclusief doorleven stadia van herstel van vertrouwen en bewuste onbekwaamheid
Werkklimaat	

Individueel roosteren

Prognose 2008 - 2010

Baten		Investerings		Kwalitatieve baten	
Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker
<ul style="list-style-type: none"> • verwachte > arbeids-inzet • ca. 243 mensjaren • M € 13,3 	baas eigen inzet	investering M € 2,-	<ul style="list-style-type: none"> • verantwoorde-lijkheid eigen agenda • keuze 	<ul style="list-style-type: none"> • flexibilisering planning • flexibelisering en verhoging arbeidsinzet • > kracht werving 	<ul style="list-style-type: none"> • individuele flexibiliteit, regelruimte • zeggenschap • tevredenheid

Indicatoren

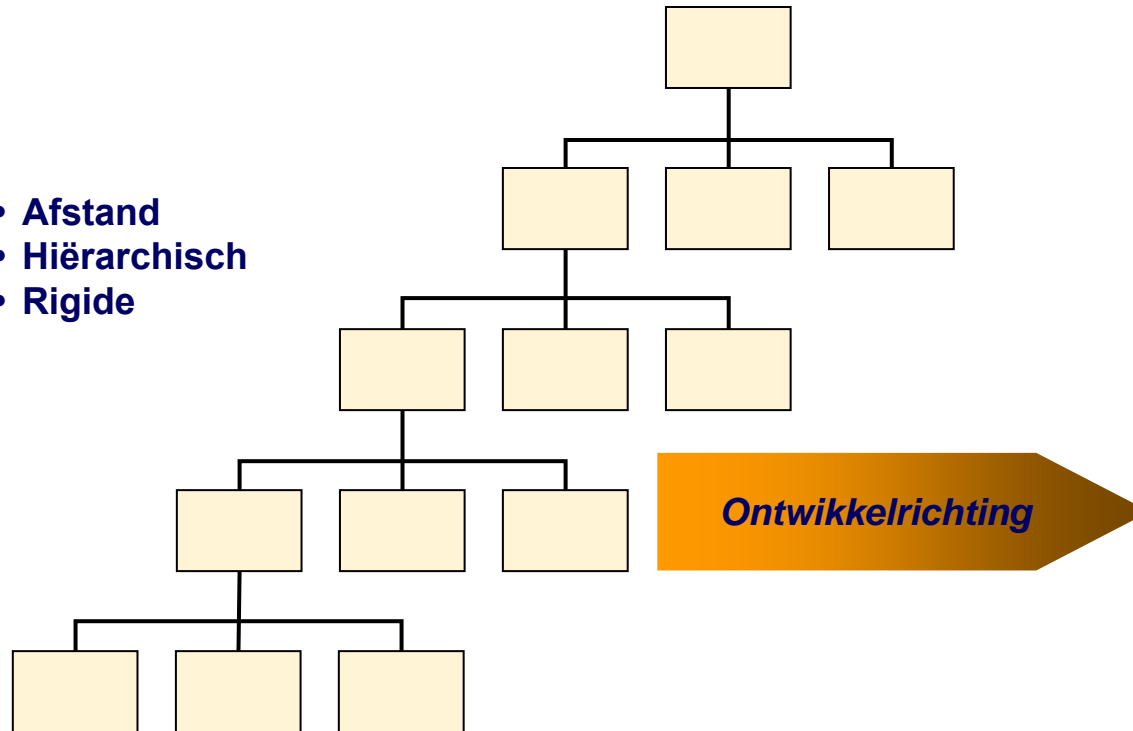

Baas eigen inzet	++	++
Flexibilisering inzet	+	
Medewerkerstevredenheid	+	
Ziekteverzuim	-	
Arbeidsproductiviteit	+	

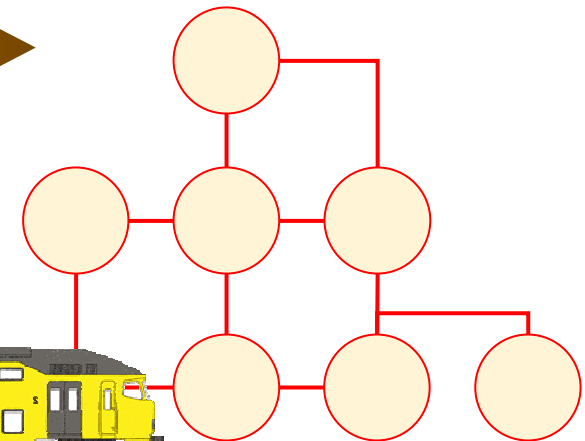
Flexibeler organisatie-inrichting

Prognose 2008 - 2010

- Afstand
- Hiërarchisch
- Rigide

- Platter
- Herwaardering vakmanschap
- Flexibel
- Verantwoordelijkheid serie/netwerk

Toename 'beta-' én servicemedewerkers

Prognose 2008 - 2010

Baten		Investerings		Kwalitatieve baten	
Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker	Bedrijf	Medewerker
<ul style="list-style-type: none"> • substantieel productiviteits-effect, > M € 50 • minder externe inkoop technologische capaciteit, < 10% = M € 7,21 	<ul style="list-style-type: none"> • verbetering loonsom 	<ul style="list-style-type: none"> • gerichte allianties opleidings-instituten • gerichte opleidingsmodules • > 3% loonsom techn. functies, > ≈ M € 5 á 6 	<ul style="list-style-type: none"> • Leer-werk stages 	<ul style="list-style-type: none"> • technologische innovatie- en concurrentie kracht 	<ul style="list-style-type: none"> • doorgroei mogelijkheden • ontplooiing • meester – leerling - gezelschap • collegiale samenwerking

Indicatoren	Competenties				
	Bedrijfsvoering	Techniek*	Logistiek	Diversiteit	Service
MTS/HTS/TU %					
		groei		groei	groei
Service					

Economie

Agrarisch

Industrieel

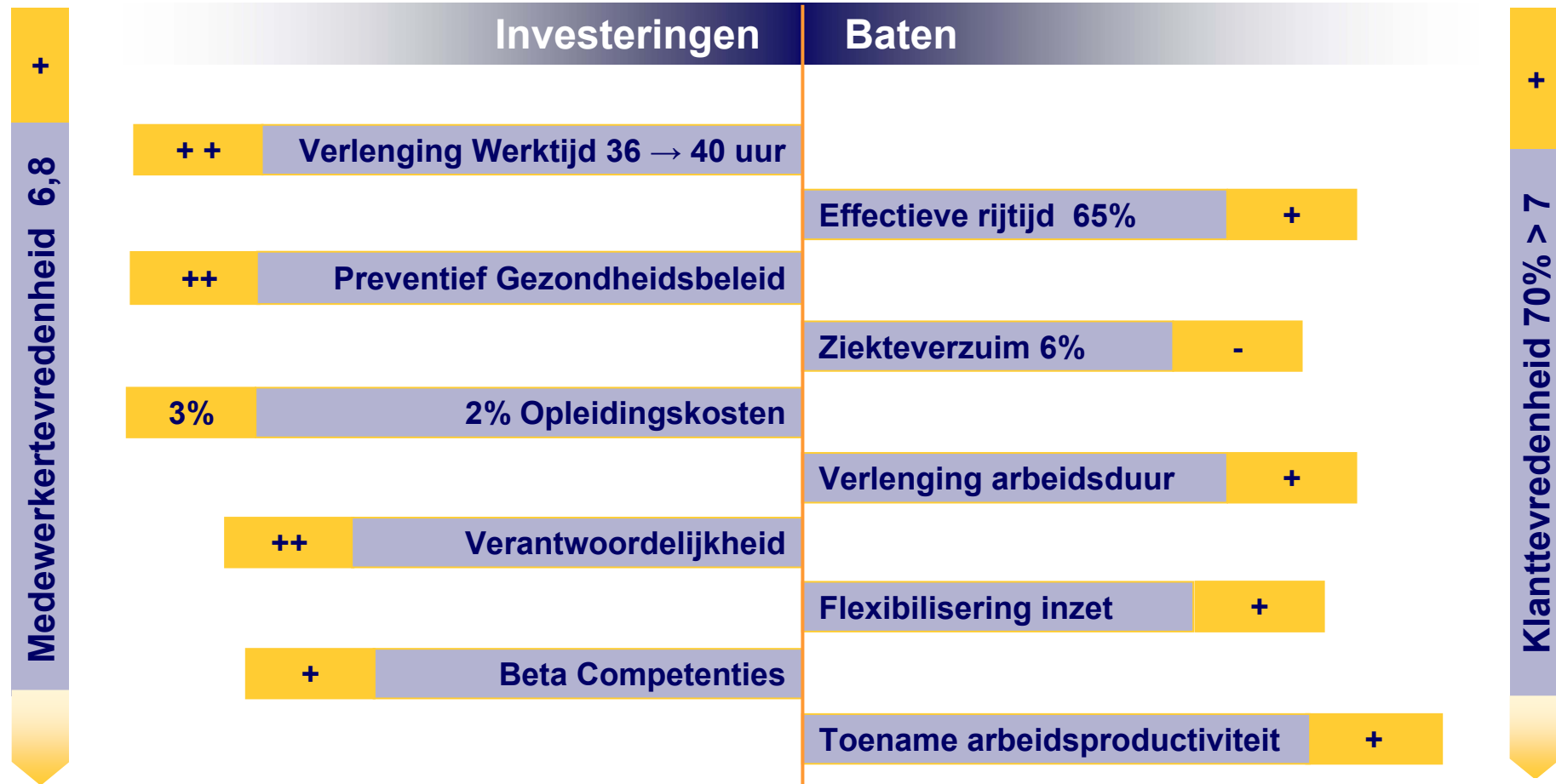
Service

Experience

Kosten en baten

CAO NS 2008 - 2010

Werkklimaat

**SOCIALE
INNOVATIE**

Bedrijfsprestaties

Conclusie

CAO NS 2008 - 2010

<i>Duidelijke</i> Business Case	<ul style="list-style-type: none"> • Verlenging werktijd, keuze 36 naar 40 uur • Preventief Gezondheidsbeleid
<i>Waarschijnlijke</i> Business Case	<ul style="list-style-type: none"> • Investeren in opleidingen • Individueel roosteren
<i>Mogelijke</i> Business Case	<ul style="list-style-type: none"> • Erkenning verworven competenties • Creativiteitsstages • Toename 'beta-medewerkers' (productief in innovatieve werkomgeving)

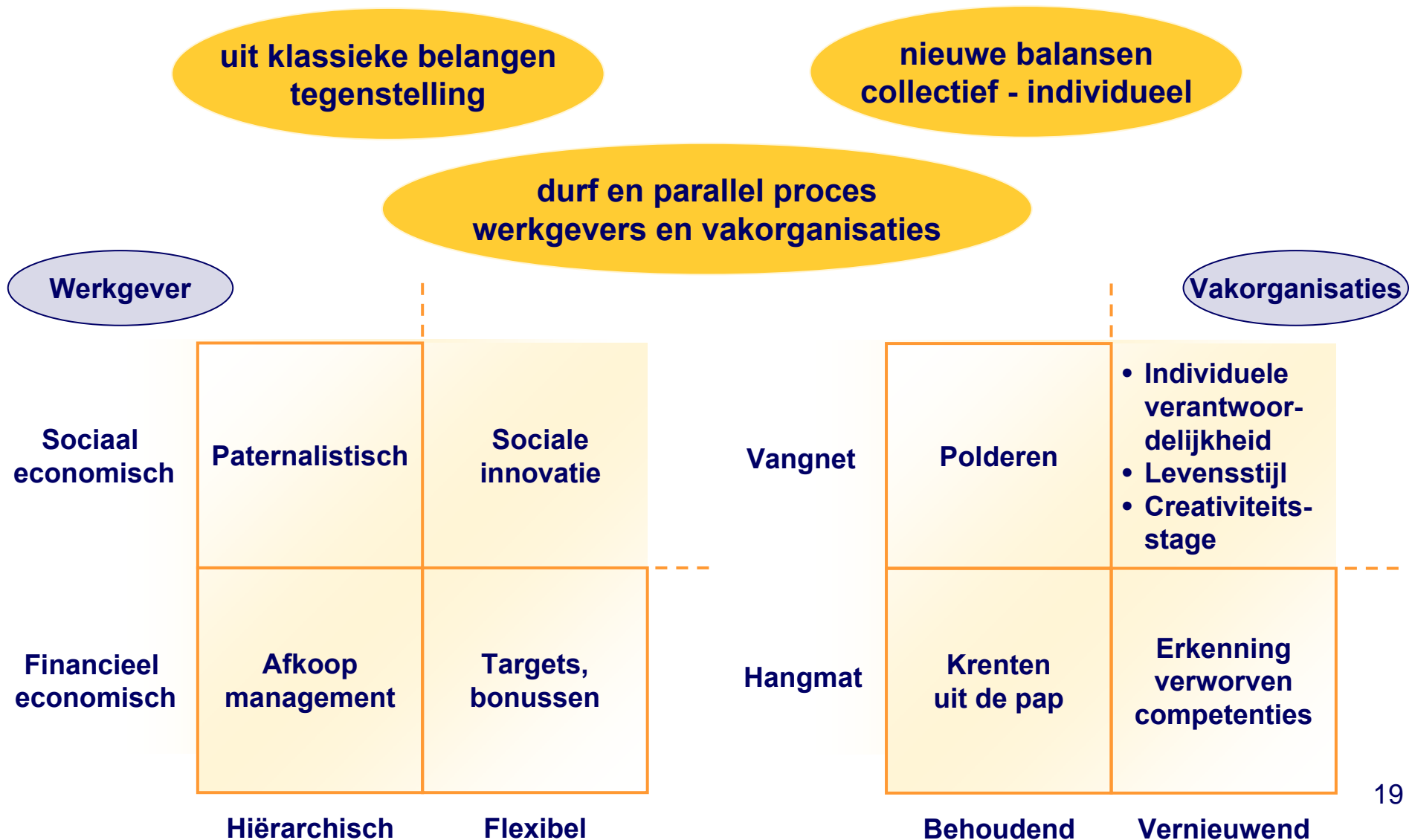
Werkklimaat

**SOCIALE
INNOVATIE**

Bedrijfsprestaties

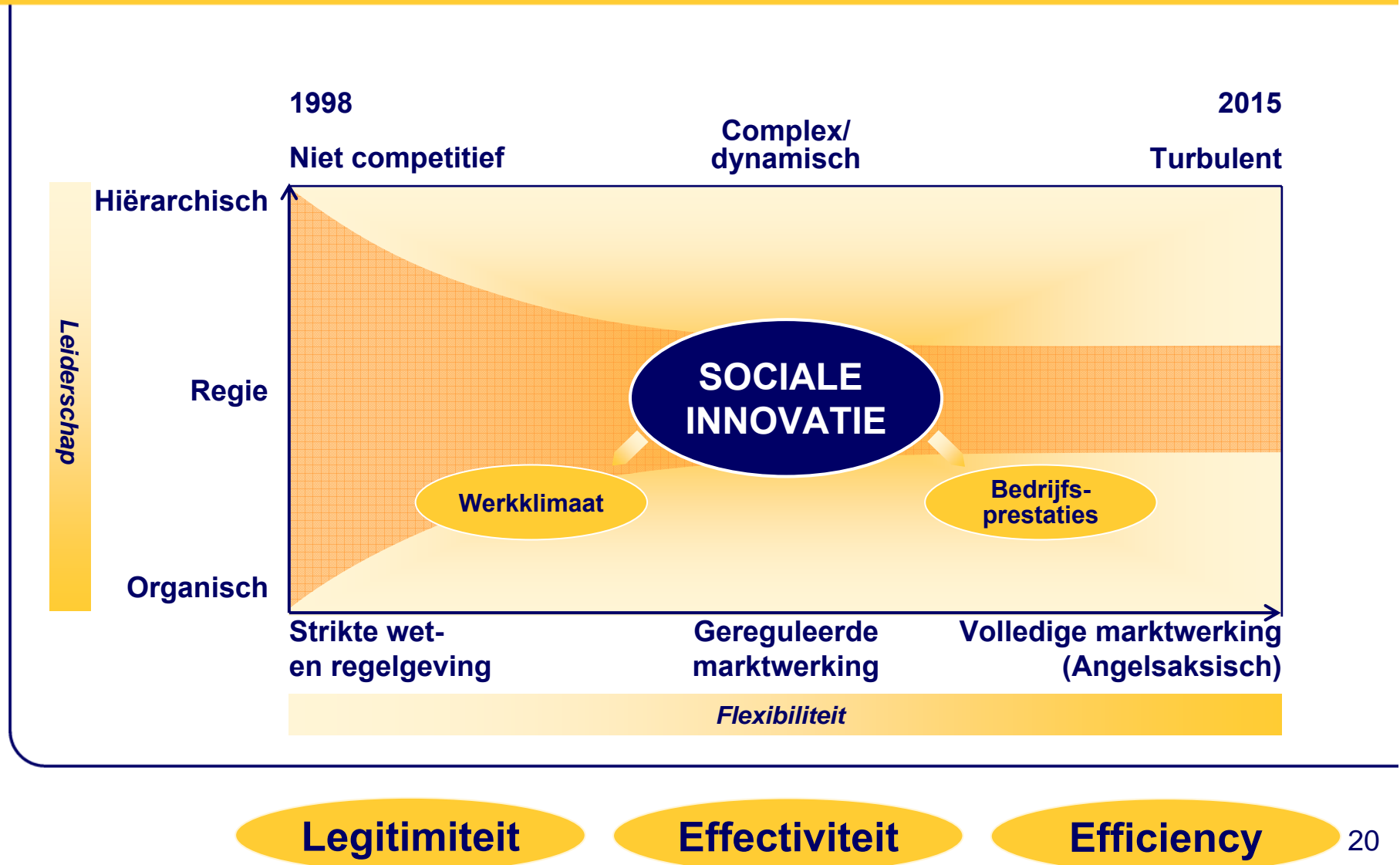
Sociale Innovatie BV Nederland

Ontwikkeling van (mede)zeggenschap

Overwegingen

Klimaat sociale innovatie : wet afnemende maakbaarheid

Waarom gaat dit lukken...?

**Investeren
in mensen
loont!**